

Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 22.03.2021 г. - 05.04.2021 г. Неактивна

Номер на консултация: #5908-K

Област на политика: Архив - Транспорт

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на транспорта и съобщенията

Тип носител: Национално

В съответствие с чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на постановление, мотивите за неговото приемане и двете изготвени частични предварителни оценки на въздействие, както и съответните становище по оценките на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Министерския съвет, се публикуват на интернет страницата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и в Портала за обществени консултации на Министерския съвет, като на заинтересованите лица се предоставя 14-дневен срок за становища и предложения. Прилагането на съкратения срок за обществени консултации се обосновава с необходимостта от спешно въвеждане и прилагане на мярката за преодоляване на последиците от извънредното положение, както е посочено в мотивите за приемане на акта.

Предвидените промени в Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България са в следните аспекти:

На първо място се предлага актуализиране на размерите на таксите за аеронавигационно обслужване за 2020 г. и 2021 г. предвид изискването за тяхното ежегодно определяне в чл. 22, ал. 1 от наредбата. Предложенията в тази връзка са

за промяна на осреднената базова таксова единица за аеронавигационно обслужване при прелитане във въздушното пространство на страната, както и на дължимата лихва за просрочие по чл. 7, ал. 2 от наредбата. Така, в чл. 18, ал. 3 от наредбата стойността на осреднената базова таксова единица за аеронавигационно обслужване се определя на 28,73 евро за периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2020 г. и съответно на 28,90 евро за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2021 г., а в чл. 7, ал. 2 лихвеният процент за просрочено плащане на таксите за аеронавигационно обслужване се определя на 9,72 % за периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2020 г. и съответно на 9,67 % за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2021 г. Мотивите за това са изложени по-долу:

Съгласно Многостранното споразумение за пътните такси от 12 февруари 1981 г. (обн. ДВ, бр. 77 от 1999 г.) и чл. 22, ал. 1 от наредбата ежегодно се определят размерите на 1) осреднената базова таксова единица за аеронавигационно обслужване при прелитане във въздушното пространство на страната и 2) лихвения процент за просрочено плащане на таксите за аеронавигационно обслужване. Таксовите единици на всички страни – членки на Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол), се определят в съответствие с документите на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ICAO), Принципите за установяване на разходната база за пътни такси и за изчисляване на таксовите единици на Евроконтрол и Регламент за изпълнение (ЕС) № 2019/317 на Европейската комисия за определяне на схема за ефективност и за таксуване в Единното европейско небе, който отменя регламенти за изпълнение (ЕС) № 390/2013 и (ЕС) № 391/2013 (Регламент № 2019/317). Този регламент установява определени ключови показатели за ефективност в четири ключови области на ефективност – безопасност, околна среда, капацитет на въздушното пространство и разходна ефективност. Регламентът установява три критерия, по които ще се прави оценка на приноса към постигане на общоевропейските цели на ключовия показател в област разходна ефективност:

- критерий 1 - изменение на установените разходи на обслужена единица (ОЕ) за всяка година от трети референтен период (РП3);
- критерий 2 - дългосрочно изменение на установените разходи на ОЕ на годишна база за втори и трети референтни периоди (РП2 и РП3);
- критерий 3 - доставчиците на аеронавигационно обслужване (АНО) се групират по сходни оперативни и икономически характеристики с цел оценяване на разходната им ефективност, като удовлетворяването на критерия се постига с установявана разходи на ОЕ по-ниски от средната стойност на този показател на сравнителната група.

Отклонения от тези критерии са допустими, дотолкова, че да се позволи постигане на целите в ключова област „Капацитет на въздушното пространство“ или при прилагане на мерки за реструктуриране, които да донесат ползи на ползвателите на АНО в следващи референтни периоди. На запитвания относно кумулативното или алтернативното прилагане на трите критерия по отношение ключовия показател в област „Разходна ефективност“, отговорът на представители на Европейската

комисия (ЕК) е, че решенията относно прилагането ще се вземат на индивидуална база за всяка държава.

В изпълнение на Регламент № 2019/317 е изготвен и представен общ проект на План за ефективност (ПЕ) за РПЗ. Проектът на ПЕ се оценява от независимия Орган за преглед на ефективността (ОПЕ) относно приноса му към изпълнението на целите на Европейската комисия по отношение на целите на системно ниво в четирите ключови области на дейността през РПЗ (2020-2024 г.). От началото на 2020 г. започна РПЗ, обхващащ 2020 – 2024 г. През 2019 г. съгласно установените срокове е подготвен проект на План за ефективност, който е предоставен на Европейската комисия и органа за преглед на ефективността.

По отношение на размерите на таксата и лихвата за периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2020 г.:

В централата на Евроконтрол са проведени изискваните ежегодни многостранни консултации през м. юни и ноември 2019 г. с ползвателите на въздушното пространство относно размера на таксата за прелитане на Република България за 2020 г. и предоставянето на АНО през РПЗ.

Таксовата единица се определя на основа на прогнозните данни за годишната разходна база, броя на обслужените единици, генерирани в обслужваното въздушно пространство на Република България и разходите на Евроконтрол по обслужване на системата за събиране на аеронавигационните такси при прелитане. В разходната база „Прелитане” е включена разходната база на националния надзорен орган съгласно чл. 16в. от Закона за гражданското въздухоплаване (ЗГВ). Същата е изготвена на основание Регламент (ЕО) № 550/2004 на Европейския парламент и Съвета от 10 март 2004 година за осигуряването на аеронавигационно обслужване в Единното европейско небе (Регламент за осигуряване на обслужване). Към нея и във връзка с чл. 141а от ЗГВ са включени и разходите във връзка с Националния план за търсене и спасяване при авиационни произшествия.

В резултат на всички консултации, както и с оглед на посоченото решение на Разширената комисия на Евроконтрол, е съгласувана и приета базовата таксова единица „Прелитане” на Република България в размер на 28.73 евро. В този размер на националната таксова единица е включен и компонент, отразяващ разходите на Бюрото за събиране на таксите за аеронавигационно обслужване към Евроконтрол в размер на 0.13 евро.

Съгласно изискванията на Регламент № 2019/317 националната разходна база се определя в национална валута, но с оглед на издаването на общи фактури за таксуване на аеронавигационното обслужване, таксовите единици „Прелитане” на всички страни членки на Евроконтрол се преизчисляват в евро. За целта, националната разходна база се преизчислява в евро, като съгласно Принципите и Условието за прилагане на системата за пътни такси и условията на плащане на Евроконтрол се използва осреднения месечен кръстосан курс „купува” на еврото към българския лев на Ройтерс при затваряне за месец септември на текущата година (в случая за м. септември 2019 г. - 1.95524 лв. за 1 евро). Базовата таксова единица за

2020 г. на България, определена от Разширения комитет на Евроконтрол, е обект на ежемесечно коригиране съгласно разпоредбите на чл. 7 от Условията за прилагане на системата за пътни такси и условията за плащане – документ YY.60.02 на Евроконтрол. Предвид режима на валутен борд, установен със Закона за Българската народна банка в нашата страна, колебанието в таксовата единица „Прелитане“ в някои месеци се очаква да бъде не повече от 2-3 евроцента спрямо базовата ѝ стойност.

При определянето на таксовата единица „Прелитане“ са отчетени и аспектите, свързани с разходите за освободените от такси полети. Съгласно чл. 31, ал. 6 от Регламент (ЕС) 317/2019, в сила от 01.01.2020 г., държавите членки покриват разходите за обслужване, което доставчиците на аеронавигационно обслужване са предоставили на полети, освободени от такси. Отразен е и ефектът от влизането в сила от 01.01.2020 г. на решението на Временния съвет на Евроконтрол за данъчна реформа в организацията. Същата е свързана с поетапно намаляване на размера на вътрешния данък върху възнагражденията на служителите на тази организация, разпределян между страните членки. Това води до постепенно намаляване на сумата, която държавата използва за възстановяване на разходите на Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ за обслужване на освободени от такси полети.

Страните-членки на Евроконтрол решиха също така за 2020 г. лихвеният процент за просрочено плащане на таксите за аеронавигационно обслужване при прелитане да бъде в размер на 9.72% на годишна база.

Предлаганите промени относно размерите на таксата и лихвата за периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2020 г. влизат в сила от 01.01.2020 г. съгласно Решение № 19/161 и Решение № 19/162 на Евроконтрол.

По отношение на размерите на таксата и лихвата за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2021 г.:

Поради кризата с COVID-19 и съществената промяна в резултат на нея по отношение на базовите допускания, заложили при определянето на общоевропейските цели, Европейската комисия е преустановила разглеждането на плановете за ефективност. С оглед развитието на кризата на различни нива се обсъдени предложения за изменения на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/317, така че да се намерят приемливи за всички страни решения за 2020 г., 2021 г., както и по отношение на периода 2022-24 г., включващи суспендиране и ревизиране на общоевропейските цели през РПЗ, осигуряване на възможности на доставчиците на АНО, гарантиращи функционирането на критичната инфраструктура, да възстановят своите разходи и др., съгласно които да протече процеса, свързан с прилагането на схемата за ефективност. На 12.10.2020 г. е проведено заседание на Апелативния комитет към Европейската комисия, на което проектът на Регламент за извънредни мерки, публикуван като Регламент № 2020/1627 от 03.11.2020 г., изменящ Регламент № 2019/317, е приет. Същият следва да се прилага неразделно с протокола от това заседание, съгласно който се дава възможност на държавите да възстановят отчетните разходи за 2020 г. и 2021 г. към момента на подаване на проекта на плана

за ефективност. Ревизирани цели на системно ниво се очаква да бъдат гласувани от Комитета за Единно европейско небе през април/май 2021 г. и впоследствие ще бъдат разработени нови планове за ефективност, които да бъдат предадени за оценка от страна на Европейската комисия и органа за преглед на ефективността в срок до 01.10.2021 г. В тази връзка до приемане на новите планове, на основание чл. 17, ал. 1 от Регламент 2019/317, се прилагат проектите на плановете за ефективност, представени на Европейската комисия през м. ноември 2019 г. и на тяхна база е определена таксовата единица прелитане за 2021 г.

Дистанционно, посредством видеовръзка, организирана от Евроконтрол, са проведени изискваните ежегодни многостранни консултации през м. юни и ноември 2020 г. с ползвателите на въздушното пространство относно размера на таксата за прелитане на Република България за 2021 г. и предоставянето на АНО през РПЗ.

Таксовата единица се определя на основа на прогнозните данни за годишната разходна база, броя на обслужените единици, генерирани в обслужваното въздушно пространство на Република България и разходите на Евроконтрол по обслужване на системата за събиране на аеронавигационните такси при прелитане. В разходната база „Прелитане“ е включена разходната база на националния надзорен орган съгласно чл. 16в от ЗГВ. Същата е изготвена на основание Регламент (ЕО) № 550/2004 на Европейския парламент и Съвета от 10 март 2004 година за осигуряването на аеронавигационно обслужване в Единното европейско небе (Регламент за осигуряване на обслужване). Към нея и във връзка с чл. 141а от ЗГВ са включени и разходите, свързани с изпълнението на Националния план за търсене и спасяване при авиационни произшествия.

В резултат на всички консултации, както и в съответствие с изискванията на Приложение № 8 от Регламент № 2019/317, с решение на Разширената комисия на Евроконтрол е съгласувана и приета базовата таксова единица „Прелитане“ на Република България в размер на 28.90 евро. Този размер на националната таксова единица включва национален компонент в размер на 28.61 евро (увеличение от 0.01 евро спрямо предходната 2020 г., съответно намаление спрямо 2019 г. с 2.67 евро спрямо 2019 г.), както и компонент, отразяващ разходите на Бюрото за събиране на таксите за аеронавигационно обслужване към Евроконтрол в размер на 0.29 евро (увеличение от 0.16 евро спрямо предходната 2020 г., съответно увеличение от 0.15 евро спрямо 2019 г.). Съгласно изискванията на Регламент № 2019/317 националната разходна база се определя в национална валута, но с оглед на издаването на общи фактури за таксуване на аеронавигационното обслужване, таксовите единици „Прелитане“ на всички страни членки на Евроконтрол се преизчисляват в евро. За целта националната разходна база се преизчислява в евро, като съгласно Принципите и Условието за прилагане на системата за пътни такси и условията на плащане на Евроконтрол се използва осреднения месечен кръстосан курс „купува“ на еврото към българския лев на Ройтерс при затваряне за месец септември на текущата година (в случая за м. септември 2020 г. – 1.95581 лв. за 1 евро). Базовата таксова единица за 2021 г. на България, определена от Разширения комитет на Евроконтрол, е обект на ежемесечно коригиране съгласно разпоредбите на чл. 7 от Условието за прилагане на системата за пътни такси и условията за плащане.

Предвид режима на валутен борд, установен със Закона за Българската народна банка в нашата страна, колебанието в таксовата единица „Прелитане“ в някои месеци се очаква да бъде не повече от 2-3 евроцента спрямо базовата ѝ стойност.

При определянето на таксовата единица „Прелитане“ са отчетени и аспектите, свързани с разходите за освободените от такси полети. Съгласно чл. 31, ал. 6 от Регламент № 2019 /317, в сила от 01.01.2020 г., държавите членки покриват разходите за обслужване, което доставчиците на аеронавигационно обслужване са предоставили на полети, освободени от такси. Отразен е и ефектът от влизането в сила от 01.01.2020 г. на решението на Временния съвет на Евроконтрол за данъчна реформа в организацията. Същата е свързана с поетапно намаляване на размера на вътрешния данък върху възнагражденията на служителите на тази организация, разпределян между страните членки. Това води до постепенно намаляване на сумата, която държавата използва за възстановяване на разходите на Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ за обслужване на освободени от такси полети.

Страните-членки на Евроконтрол решиха също така за 2021 г. лихвеният процент за просрочено плащане на таксите за аеронавигационно обслужване при прелитане да бъде в размер на 9.67% на годишна база.

Предлаганите промени относно размерите на таксата и лихвата за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2021 г. влизат в сила от 01.01.2021 г. съгласно Решение № 20/166 и Решение № 20/167 на Евроконтрол.

На второ място се предвиждат мерки за преодоляване на последиците от извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. за периода от 1 май 2020 г. до 31 декември 2020 г. Докладът на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията с изх.№ 03-00-276/03.06.2020 г., с който се предлага въвеждането на мерките, е одобрен с протоколно Решение № 34 на Министерския съвет от 03.06.2020 г.

В тази връзка, с проекта на постановление за изменение и допълнение на наредбата се предлага да се отложи плащането на събираните от Държавното предприятие „Ръководство на въздушното движение“ такси за използване на радионавигационни средства и полетно обслужване в зоните и районите на летищата по чл. 3, ал. 2, т. 1 от наредбата. Отлагането се постига, като във фактурата за съответните такси се посочва срок за плащане, който е 8 месеца, считано от датата на издаване на фактурата, вместо обичайния срок от 30 дни, посочен в чл. 5, ал. 2 от наредбата.

Мярката има за цел да осигури по-голяма ликвидност на авиокомпаниите в настоящата ситуация, като намали временно натиска върху техните парични потоци, особено за чартърните оператори, опериращи основно през летния сезон. Първоначално, с оглед на прогнозите за възстановяване на трафика до края на 2020 г. е очаквано чрез тази мярка тежестта върху паричните потоци на авиокомпаниите да бъде намалена с около 10 млн. лв., като относителният дял на българските авиокомпани е около 30% от тях. Поради забавеното възстановяване на трафика в сравнение с първоначалните сценарии, включително спрямо тези, разработени от

Евроконтрол, размерът на отложените плащания за такси за АНО в зоните и районите на летищата възлезе на 5.5 млн. лв., като в тази сума относителният дял на отложените плащания за такси на българските авиокомпании, предвид изпълнените от тях полети, е около 16, 5%. Към края на 2020 г. във връзка с удължаването на мерките срещу разпространението на пандемията от Covid 19, трафикът се възстановява по-бавно от направените през пролетта на 2020 г. прогнози, като варира на нива от около 40-45 % спрямо аналогичните месеци на 2020 г.

Отражението за Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ се изразява в това, че очакваните от началото на месец ноември 2020 г. постъпления от такси прелитане, които са по-съществената част от приходите на предприятието, ще осигурят финансовото обезпечаване на дейността; стабилизирането на авиокомпаниите ще доведе до по-бързото възстановяване на сектора в цялост, което носи средносрочни и дългосрочни ползи за Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“. С решение на Временния съвет на Евроконтрол срокът за плащане на таксите за „прелитане“ за полети, изпълнени през м. 02.2020 г. и фактурирани през м. 03.2020 г. бе удължен от м. 04.2020 г. на м. 11.2020 г. Към момента са събрани 98 % от тези такси на стойност от 6.95 млн. евро, като събирането им продължава и се доближава до обичайните нива на събираемост на системата за пътни такси.

Евроконтрол е уведомена относно отлагането на плащането на таксите за АНО в зоните и районите на летищата на 04.06.2020 г. след вземането на протоколното решение на Министерския съвет от 03.06.2020 г. На 10.06.2020 г. е издаден информационен циркуляр от Евроконтрол до всички авиокомпании за удължените срокове за плащане на този вид такси.

Съгласно Споразумението между Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол) и Република България относно таксите за аеронавигационно обслужване в зоните и районите на летищата, подписано на 8 май 2012 г., разглежданата такса се определя и събира от Евроконтрол от името на Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“. Както е посочено и по-горе в доклада във връзка с необходимостта от актуализиране на размера на таксата в наредбата, размерът ѝ се определя ежегодно от Евроконтрол в края на м. ноември на всяка година след провеждане на съответните консултации със заинтересованите лица. При определянето на размера на таксата няма възможност за влияние от страна на държавата. Таксата е приложима за всички въздушни превозвачи (включително, но не само българските), опериращи от и до международните летища на територията на Република България. Мярката, състояща се във възможност за отлагане на плащането ѝ, е общо приложима и достъпна за всички превозвачи, като не е налице селективност при прилагането ѝ. Въвеждането ѝ няма да постави определени предприятия в по-благоприятно положение и не нарушава или застрашава правилата на конкуренцията.

Мярката се отнася до таксите за използване на радионавигационни средства и полетно обслужване в зоните и районите на летищата по чл. 3, ал. 2, т. 1 от наредбата. По отношение на таксите, предвидени в чл. 3, ал. 2, т. 2 от нормативния акт - за прелитане в обслужваното въздушно пространство на Република България,

следва да се има предвид, че съгласно чл. 1, пар. 2 от Многостранното споразумение за пътните такси от 12 февруари 1981 г. (обн. ДВ, бр. 77 от 1999 г.) е създадена съвместна система за определяне и събиране на пътните такси за аеронавигационни съоръжения и услуги във въздушното пространство на районите на полетна информация, попадащи под юрисдикцията на договарящите страни. Съгласно чл. 7, чл. 8 и чл. 20 от споразумението се определя и събира от страна на Евроконтрол единна такса за всеки полет, като в последствие получените суми се изплащат на договарящите страни в съответствие с решенията на Разширения комитет на организацията. Във връзка с инициатива от страна на Евроконтрол, с 2/3 мнозинство с решение на Временния й съвет, бе прието значително отлагане на сроковете за плащане на таксите за АНО при прелитане за периодите на летене м. 02-05.2020 г., като срокът от 30 дни след издаване на фактурата за тези периоди на летене, бе удължен съответно с 8-13 месеца.

На трето място, са предвидени изменения в текстовете на наредбата, които се отнасят до определянето на размерите на таксите за използване на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България, предвид това че със Закона за изменение и допълнение на Закона за гражданското въздухоплаване (обн. ДВ, бр. 16 от 2021 г.) е отменено изискването на чл. 122, ал. 2, изр. второ за включване на тези размери в наредбата. В тази връзка чл. 1, ал. 2 е допълнен с указание, че включените понастоящем в наредбата размери на такси за летище София са относими за периода до 26 февруари 2021 г., отчитайки датата на влизане в сила на ЗИД на ЗГВ на 27 февруари 2021 г.

Лица за контакт: Витан Тодоров Финансов директор и главен счетоводител
Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“,
vitan.todorov@bulatsa.com; Дима Кисьова Началник на отдел „Правно осигуряване“
Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“, dkisiova@caa.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на транспорта и съобщенията

Адрес: София, София, ул. Дякон Игнатий № 9

Електронна поща: mail@mtc.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;

- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България, приета с Постановление № 280 на Министерски съвет от 1998 г. - вер. 1.0 | 22.03.2021](#)

[Доклад към Проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България, приета с Постановление № 280 на Министерски съвет от 1998 г. - вер. 1.0 | 22.03.2021](#)

[Частична предварителна оценка към Проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България, приета с Постановление № 280 на Министерски съвет от 1998 г. - - вер. 1.0 | 22.03.2021](#)

[Становище на МС към Проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България, приета с Постановление № 280 на Министерски съвет от 1998 г. - - вер. 1.0 | 22.03.2021](#)

[Частична предвалителна оценка към Проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България, приета с Постановление № 280 на Министерски съвет от 1998 г. - - вер. 1.0 | 22.03.2021](#)

[Становище на МС към Проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България, приета с Постановление № 280 на Министерски съвет от 1998 г. - - вер. 1.0 | 22.03.2021](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 21.04.2021](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

История

Начало на обществената консултация - 22.03.2021

Приключване на консултацията - 05.04.2021

Справка за получените предложения - 21.04.2021

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
